

sprache.“ Ne morem zato biti v tej zadevi tiho in akoravno sem že davno pozabil, kar sem se neki nekdaj iz nemške gramatike učil o jezikoslovji, to pa še znam, da naši po-sili Nemci imajo v svoji nemščini veliko „bauernsprache.“ Jaz imam pogosto priložnost, da kaj takega slišim. Nedavno sem se pogovarjal z nekim takim Nemcem in ta mi je rekel: heute bin ich lange geschlafen. Kolikor se moram še spomniti, bilo bi pravo reči: heute habe in lange geschlafen. Ravno slišim pogostoma: wir haben sich gut unterhalten, namesto wir haben uns.... Tudi ne znajo razložiti allein in selbst, kajti v slovenščini je beseda „sam“ za obe besedi. Potem se pa sliši od teh ljudij: er wird es schon allein thun, namesto „er wird es selbst thun.“ Če mi pa, dragi bralci, tega ne verjamete, kako so naši nemčurji dobro v nemščini „ausbildani,“ naj bo Vam v dokaz tega „ortografija“ naših posili Nemcev. Ni treba se dolgo ozirati, kmalu zapaziš, če prideš k sv. Križu poleg Slatine na vsaki hiši neko tablico, da bi lahko mislil, da si tam v Prusiji, na kateri bereš: Ortsgemeinde hl. Kreutz Nr. — namesto hlg. Kreuz. Dalje se obrnimo proti Rogatcu, tam vidiš „Ortsgemeinde Terschische Nr. ? — Dalje, ako meni popotnik iz Slatine iti skozi Imence — mimo vile Haimcenove in memo hleva Migličevega, gori proti Imenskemu potoku — da pride v Pernek in k sv. Trojici, kaj zapazi? Tablo z napisom: zur Börnegger höhe und hlg. Dreifaltigkeit. Ko sem prvokrat to tablo videl, bogme sem mislil, da to kaže kje v Nemčiji na kako gostilno, kjer so dobri gnjeti in klobase, kajti pernečki hribček in Börnegger höhe, tega pač ne more naših slatenskih Slovencev nihče razumeti, kaj to pomeni Börnegger. Vidiš, dragi bralec, take table so po in okoli naše Slatine javno razobešene. Jaz mislim, to je v nebo vpijoči greh. In kaj nam je storiti? Reči moramo: Oče odpusti jim, saj ne vejo, kaj delajo!

Iz Ptujkega okraja. Nas gostilničarje na deželi vendar Ptujčani radi imajo, ker so nam zopet svojo „einladung“ poslali. To so vam čudne glavice! Za vse reči, katere bi okraju k pridu bile, je mesto zamo zase, ima svojo autonomijo, so nobel. A nas bi pa potrebovali, da bi njim dolagali, ker oni dobo vedó, da na deželi nima nobeden gostilničar točarjev (ali kakor pravijo, kelnarjev) in ni se njim bati, da bi morali za takošnje plačevati, kakoršnje si bodi stroške. To so ti zvite buče — naši Ptujski krčmarji in šnopsarji. Oni si mislijo: kmet si nor in plačaj stroške, kateri se naberejo samo po mestnem okolji ali občini, kjer vse mrgoli takošnjih kelnarjev. Tedaj dragi slovenski gostilničarji, zberimo se in ako že po postavi zadrugo moramo imeti, tedaj jo pa mi moramo imeti, tedaj jo pa mi za se ustanovimo,

saj nas je lepo število! Ne dajmo se našim napetnežem Ptujskim v koš poloviti. Naj imajo svojo mestno zadrugo, a nas ne potrebujejo, ako nas pri drugih koristnih rečeh ne poznajo, zakaj bi njim pa sedaj dobri bili, samo toliko, da bi njim naš denar tjekaj nosili! Ne bodimo podlaga ptujčevi peti! Kateri je za to, da mi svojo zadrugo ustanovimo, naj to naznani v kratkem gostilničarju g. Josipu Lahu, v Cir-kovcah, pošta Pragerhof.

Iz Št. Jurja na j. ž. (Naši otroci.) Pri nas ni šolske dni o poldne božjega mira. Otroci se drvijo semtertje in kričijo na vse preteze. Ni lahko drugače mogoče, kaj si pa naj spočnejo? Obleko in obutalo imajo slabo, da jih zebe, gret se nimajo kam hoditi, in ko bi jih puščali celi čas v šoli, kdo bi jih naj popoldne v gosti megli praha učil? Nadloge imajo tedaj oboji tržani in otroci. Kako bi se dalo pomagati? Nek veljaven mož je rekel: naj vpeljajo poldnevni poduk.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Na Dunaji so bile zadnje dni dopolnilne volitve v mestni zastop in pri njih se je liberalcem in judom godilo že precej trdo ter so izgubili 7 zastopnikov. Da so skoraj vsi listi, kar jih izhaja na Dunaji, zoper to, kaže pač najbolj, v čiji da so službi. — V drž. zboru ne pride še drž. proračun v razpravo pred veliko nočjo, pač pa so potrdili nekatere volitve, med njimi tudi dr. Foregger-ja. Dr. Gegoréc in M. Vošnjak sta pobijala to volitev, izlasti za to, kar se možu očita, da je freimaurer. Če je to resnica, potem pač greši in se sam izloči iz kat. cerkve, kdor ga še voli ali pripomore kaj, da se še kedaj izvoli. — Drž. poslanec za trg, zbornico v Ljubnem, na gornjem Štajarji, baron Zschock je umrl. Bil je liberalec ali, kar je bilo hvale vredno, ni veliko govoril. — Drž. odbor v Gradci se še vedno brani slov. jezika na slov. ljudskih šolah in izlasti gori v Mozirji mu enak sklep tamošnje občine ni po volji. — Na Koroškem že sedaj pripravljajo nemškutarji načrte, po katerih jim bode mogoče še znanprej držati slov. volilce v jarmu nemškutarije. Nek Otič in Plavec pa jim naj bota drž. poslanca! — Čez zapravljivo gospôdo, ki sedi v obč. zastopu v Prevaljah, sliši se tožba čez tožbo pri slov. kmetih in mogoče, da bodo le-ti pri novi volitvi zopet segli skupaj ter porinili liberalno gospodo iz zastopa. — Graščino Kostel je kupil jud Neuberger in je on sedaj menda prvi izmed judov graščak na Kranjskem. Ni ga bilo treba. — Kat. pol. društvo za kranjsko deželo je imel svoje drugo zborovanje v Št. Vidu nad Ljubljano. To je jako hvale vredno. — Mesto Gorica dobi zopet dopolnilne vo-

litve in sicer letos v meseci maji. Ne zna se, bo li letos za slov. volilce bolje, kakor zadnja leta. — Dr. Tonkli je nabral 300 gold. za slov. deklisko šolo v Gorici. — Na Primorji ni bilo treba porotnih sodeb v tej dobi in sicer za to ne, ker ni bilo tacihi zločincev. — V Trstu je prišla še le sedaj postava gledé na počitek o nedeljah v veljavo, ali jo bodo pa na tenko izpolnjevali, to je pri Lahih veliko vprašanje. — Skupno blaznico misli vlada sezidati v Trstu za celo Primorje. — Hrv. sabor v Zagrebu je izvolil za drž. poslance v Pešti dr. Egersdorferja, grofa Eltza in Pintarića. Da so ti pravi Hrvati, to ni, da človek verjame. — Zadnje delo ministra Tisza je bilo bojda to, da je dobil jud Schossberger čast barona in za to pravico priti v hišo ogerskih magnatov. Plemenitaši se srdijo vsled tega, ali kaj čejo, saj so se sami klanjali dovolj dolgo prevzetnemu kalvincu. — Da je v Galiciji letos slabo za živež, to je resnica, ali kar se pravi lakota, te še ni ter priskrbi dežela ljudem živeža za potrebo.

Vunanje države. K shodu v Berlinu, ki razpravlja delalske stvari, sv. Oče v Rimu, Leon XIII. niso poslali lastnega odposlanca, vendar pa so cesarju Viljemu izrekli svoje veliko veselje čez to, da je prišlo do shoda. — Pravi se, da so dnevi ital. ministra Crispi že pri kraju in da pojde v kratkem za „svojim prijateljem“ Bismarckom. Mladi kraljevič Vitore potuje sedaj po balkanskih državah in misli se, da ima to potovanje posebne namene. Nam se zdi, da ondi pač le ni za Italijo, česa da naj išče. — Nova francoska vlada je v resnici stara, kajti ministri so si le drugače posle razdelili in mesto Ribota jim je sedaj Freycinet za predsednika. — Če in koliko naj si vlada išče posojila, to še pri ministrih ni dognano, ali kaj čejo, ko pa ni denarja! — Iz Anglije se je princ Wales, najstarejši sin kraljice Viktorije, podal v Berlin in sicer za to, da povrne cesarju Viljemu obiskovanje v Londonu. — Novi kancelar nemške države je general vit. Caprivi. Doslej se ni vedelo veliko o njem, vendar pe je neki jako blag mož. Grof Herbert Bismarck, sin kneza, tudi ne ostane več v ministerstvu. Vidi se, da stari Bismarck ni šel rad iz službe. — Pri Rusih se kaže neko veselje nad tem, da je Bismarck odstopil in misli se, da si stopite poslej Nemčija in Rusija bližje. Mogoče je to, ali potem za nas ne bode dobro. — V Moskvi so bili večji pretepi med dijaki in redarji. Ne zna se, kaj da jih je bilo krivo. — V Bolgariji se sliši marsikatera grenka zoper Ruse in zdi se, da v resnici ruska vlada nič ne brani ljudem, na njeno ime rogoviliti po Bolgariji. — Kar se tiče Srbije, to se lahko izreče vse v enem, da ima otroka za kralja, in ministri pa da niso med seboj

složni. — Da Turčija ne misli v resnici odpraviti suženstva, kaže dovolje to, da sultan ne pripusti pregledovati turskih ladij. — V Aziji in sicer v Afganistanu, ki mejaši z Rusijo, nastali so resni nemiri. — Na Salomonskih otokih, v obližji Avstralije, je huda lakota in zamerci so ubili 5 belih ljudi ter jih snedli; 25 drugih belih še živi na tistih otokih, in če ne ubežijo še v pravem času, pride tudi na nje vrsta. Strašna osoda!

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Otizo.

(Spisal F. R.)

(Dalje.)

„Moj Bog,“ boš mi morda rekel na to, „šole pač preveč stanejo, in čemu toliko šol? Zakaj pa smo nekedaj imeli vsi, kolikor nas je hodilo v šolo, v starej šoli prostor?“

„Prav imaš, imeli ste prostor, pa vprašam te, ste li obiskovali takrat šolo vsi, kolikor vas je bilo v celej fari za šolo sposobnih, je-li bilo takrat toliko otrok, kolikor jih je sedaj! Ni ste hodili vsi v šolo; saj vas tudi nikdo ni silil, ne vlada pa ne vaši stariši! Nekdaj pa tudi ni bilo toliko otrok, kakor jih je sedaj! To ti hočem dokazati: Naš načelnik krajnega šolskega sveta je preračunal, da so potomci njegovih starišev v teku 50 let na 45 oseb narasli! Praviš tudi, da šole preveč stanejo, posebej ako se morejo nove staviti. Premotriva še nekoliko to tvojo trditve! Hlapec, ki se je naveličal služiti in si je prihranil, recimo kakih 100 gld., si kupi kakih 20 štirjaških metrov zemljišča, gre po fari od hiše do hiše, da si naprosi lesa: tu dobi en hrastič, tam en bor, zopet pri drugem kmetu kaj družega, in na tak način si sirotek postavi v kratkem času snažno hišico! — Koliko časa pa se pripravlja vsa fara, oziroma šolski kraj za zgradbo novega šolskega poslopja? Naš šolski kraj, v katerem so ušolane 4 občine, je v teku treh let nabral 60 gld. Ni-li to čudno, neverjetno, nečastno? Ko bi bilo naše ljudstvo tako navdušeno za šolo, kakor so na pr. Čehi, tedaj bi pač že teh 60 gld. zadostovalo za zgradbo nove šole. Vem, da boš se tej mojej trditvi čudil, dragi bralec, pa tem bolj boš se še čudil, če ti povem, kar sem čital v časopisu „Učiteljski Tovariš“. No, pa beri: „V nekej fari na Češkem so imeli staro, prav majhno šolo. Gospod učitelj pritoževali so se večkrat krajnemu šolskemu svetu, to je tistim faranom, ki so izvoljeni za oskrbovanje šole, rekoč: naša šola je z učenci tako napolnjena, da mora jeden oddelk učencev med tem stati, ko učenci drugega oddelka pišejo in naopačno. Le-ti možje so se o tem enkrat sami prepričali in našli še